

HYPERAKTIVITA a poruchy pozornosti

vzdělávání dospělých

Vyhodnocení

ADHD kombinovaný typ:

jestliže jsou splněna kritéria **1a a 1b** a přetrvávají po dobu posledních 6 měsíců.

ADHD predominantně nepozorný typ:

jestliže jsou splněna kritéria **1a**, **nikoliv však 1b** a po dobu posledních 6 měsíců.

ADHD predominantně hyperaktivně impulsivní typ:

jestliže jsou splněna kritéria **1b**, **nikoliv však 1a** a po dobu posledních 6 měsíců.

Nápravné a terapeutické možnosti

U velkého procenta dětí s AD(H)D lze nežádoucí projev zmírnit, v mnohých případech i odstranit úplně. Za tímto účelem je však třeba dítěti věnovat náležitou odbornou péči ve smyslu komplexní nápravy a terapie, ale i intenzivní osobní kontakt.

Péče

Problematikou hyperaktivity a poruch pozornosti se v České republice mimo komplex pedagogicko psychologického a zdravotnického systému systematicky zabývá:

občanské sdružení HYPERAKTIVITA

– Institut pro studium a terapii hyperaktivity a poruch pozornosti, o.s.

V Túních 11, 120 00 Praha 2

web: www.hyperaktivita.cz

e-mail: info@hyperaktivita.cz

napsali:

PhDr. Radek Ptáček, Bc. Ivana Dovinová, Mgr. Terezie Pemová

VIOD

U Pergamenky 1511/3, 170 00 Praha 7

tel.: +420 266 710 375, +420 266 722 231, fax: +420 266 722 231

© Vzdělávací institut ochrany dětí + PhDr. Radek Ptáček, Bc. Ivana Dovinová, Mgr. Terezie Pemová

www.jp.d.viod.eu.com

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem,
státním rozpočtem České republiky a rozpočtem hlavního města Prahy.

Poruchy pozornosti a hyperaktivita (dále jen „AD(H)D“) představují skupinu vývojových poruch charakteristických **nepřiměřenou úrovní pozornosti, nadměrnou aktivitou a impulsivitou**. Obtíže jsou často spojené s neschopností dodržovat pravidla chování a provádět opakovaně po delší dobu určité pracovní výkony. Celkový obraz „nežádoucích projevů“ dítěte s AD(H)D ve škole učitelé často považují za jistou formu nevychovanosti a drzosti a nikoliv za projevy vývojového oslabení, které může být jejich nevhodným přístupem ještě posilováno.

Z tohoto pohledu je včasná, systematická a komplexní náprava nezbytná nejen pro aktuální stav dítěte, ale i pro jeho individuální a sociální vývojové perspektivy.

Orientační zhodnocení hyperaktivity a poruch pozornosti

AD(H)D (podle DSM-IV, 1994)

Následující test vám pomůže zhodnotit pravděpodobnost AD(H)D u vašeho dítěte. Je třeba zdůraznit, že se jedná skutečně o orientační zjištění. Kvalifikované vyšetření a závěr může konstatovat pouze odborník.

1a. Porucha pozornosti

Šest nebo více z následujících symptomů nepozornosti přetrvává nejméně šest měsíců na úrovni, která neodpovídá danému vývojovému stupni:

- Nedokáže dávat pozor na detaily nebo dělá chyby z nedbalosti ve škole, v domácích úkolech nebo jiných aktivitách.
- Často má potíže udržet nepřetržitou pozornost u úkolu nebo při hře.
- Vypadá, že neposlouchá, i když se mluví přímo na něj.
- Nedodrží, co se mu zadá, a není schopno dokončit úkol do školy nebo domácí povinnosti (nikoli ze vzdoru nebo protože příkazu nerozumělo).
- Dělá mu potíže organizovat si úkoly a činnosti.
- Nemá rádo úkoly, které vyžadují nepřetržitě duševní úsilí (školní úkoly nebo domácí práce), vyhýbá se jim nebo je odkládá.
- Ztrácí věci, které jsou pro úkoly nebo činnosti nezbytné (hračky, zadání úkolů, tužky, knihy a další pomůcky).
- Snadno se vyruší vnějšími podněty.
- Je zapomnětlivý v denních činnostech.

1b. Hyperaktivita / Impulzivita

Šest nebo více z následujících symptomů hyperaktivity/impulzivity přetrvává nejméně šest měsíců na úrovni, která neodpovídá danému vývojovému stupni:

Hyperaktivita:

- Často si pohrává s rukama nebo nohama, nebo se vrtí na židli.
- Vyskakuje z lavice ve škole nebo v jiných situacích, kdy se má sedět.
- Pobíhá dokola nebo si hraje v situacích, kdy se nemá (u adolescentů a dospělých nemusí jít přímo o výše popsané aktivity, ale o pocity neklidu).
- Má potíže si hrát nebo jinak trávit volný čas potichu.
- Je jakoby „na pochodu“ nebo se chová jako „poháněné motorem“.
- Často hodně mluví.

Impulzivita:

- Vykřikne odpověď, ještě než byla dopovězena otázka.
- Je pro něj těžké čekat, až na něj přijde řada (např.: na přechodu na ulici, při čekání na přestávku apod.)
- Přerušuje ostatní a skáče jim do řeči (např.: nevhodně skáče do rozhovorů nebo her ostatních).

2. Výskyt a trvání příznaků

- Některé projevy hyperaktivity nebo nepozornosti byly u dítěte přítomny před 7 rokem věku.
- Některé projevy hyperaktivity nebo nepozornosti se projevují ve dvou nebo více rozdílných prostředích (např. doma a ve škole).
- Existují jasné důkazy o zhoršení v sociálním, akademickém nebo běžném životě. (např.: zhoršení školního prospěchu, obtíže s vrstevníky apod.)
- Projevy hyperaktivity a nepozornosti nejsou spojeny s jinými vývojovým nebo psychickými poruchami. (zvl.: úzkostné poruchy, disociativní poruchy, poruchy osobnosti, pervazivní vývojové poruchy, schizofrenie)

